

Επαγγελματική Ανάπτυξη για την Εκπαίδευση Παιδιών με Προσφυγικό/Μεταναστευτικό Υπόβαθρο

Γιώργος Ανδρουλάκης
*Εργαστήριο ΜΔΔ Ελληνικής Γλώσσας & Πολυγλωσσίας
Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας*

Εναρκτήρια Εκδήλωση του Έργου T4I5,
Πέμπτη 12 Οκτωβρίου 2023

Εναρκτήρια Εκδήλωση του Έργου T4I5, Πέμπτη 12 Οκτωβρίου 2023

Γιώργος Ανδρουλάκης
Εργαστήριο ΜΔΔ Ελληνικής Γλώσσας & Πολυγλωσσίας
Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας

Το Πρόγραμμα Εκπαίδευση για την Ένταξη υλοποιείται σε συντονισμό με το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής, από το Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών, το Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας και το Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, στο πλαίσιο του «Όλα τα Παιδιά στην Εκπαίδευση», μια πρωτοβουλία της UNICEF σε συνεργασία με το Υπουργείο Μετανάστευσης και Ασύλου με τη συγχρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Ένα συνεργατικό επιμορφωτικό πρόγραμμα

Πρωτοβουλία της UNICEF και προγραμματική συμφωνία με Υπουργείο-ΙΕΠ-Πανεπιστήμια, για την παροχή τριών παράλληλων επιμορφωτικών προγραμμάτων.

Το συγκεκριμένο έργο (GLML-T4I5) συντονίζεται από το Εργαστήριο ΜΔΔ Ελληνικής Γλώσσας και Πολυγλωσσίας του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας.

Συμμετέχουν 90 περίπου συνεργάτ@ς, ειδικοί/ές στην εκπαίδευση ευάλωτων ομάδων, από 10 δημόσια ελληνικά Πανεπιστήμια, και από την Α/βάθμια και Β/βάθμια εκπαίδευση.

Παρεμβαίνουν ως Υπεύθυνοι Θεματικών Ενοτήτων, trainers (υπεύθυνοι για τα επιμορφωτικά σεμινάρια), tutors (υπεύθυνοι για τις κοινότητες μάθησης στην ψηφιακή πλατφόρμα) ή διοικητικά στελέχη.

Πλαίσιο

- 5ος κύκλος (Οκτώβριος 2023 – Ιούνιος 2024)
της επιμορφωτικής δράσης Teach for Integration (T4I)
- 2 κύκλοι 4 μηνών το 2018-19 και 2019-20
- T4I3: Δεκέμβριος 2021 – Αύγουστος 2022
- T4I4: Νοέμβριος 2022 – Ιούλιος 2023

Χαρακτηριστικά του (φετινού) T4I5:

Διάρκεια 9 μηνών

Φόρτος εργασίας 400 ωρών

75% διά ζώσης - 25% εξ αποστάσεως επιμόρφωση

600 επιμορφούμενοι@

Περιφέρειες GLML-T4I5

- Ανατολική Μακεδονία – Θράκη
- Θεσσαλία
- Ήπειρος
- Ιόνια Νησιά
- Βόρειο Αιγαίο
- Στερεά Ελλάδα (Φθιώτιδα, Φωκίδα, Ευρυτανία)
- Δυτική Ελλάδα
- Πελοπόννησος
- Κρήτη
- Δωδεκάνησα (Ρόδος, Κως)

Στόχοι

Σκοπός:

- Ενίσχυση των δεξιοτήτων και δυνατοτήτων των εκπαιδευτικών σε Α/βάθμια και Β/βάθμια εκπαίδευση
- Άμεση και επαρκής ανταπόκριση στις προκλήσεις μιας συμπεριληπτικής εκπαίδευσης

Επιμόρφωση μετασχηματιστική και απελευθερωτική:

- Ενθάρρυνση της αλλαγής σε όλα τα επίπεδα: προσωπικό / πρακτικής / συνεπειών / συμφραζομένων.
- Διε(λ)πίδραση (educated/informed hope), Ευημερία (well-being)

Αντιμετώπιση (μεταξύ άλλων) τριών μεγάλων προκλήσεων:

- δημιουργία ενός ασφαλούς περιβάλλοντος μάθησης
- διευκόλυνση του μηχανισμού εκμάθησης των γλωσσών
- πρόσληψη του σχολείου ως όλου

Μετασχηματισμοί – Καινοτομίες στην προσέγγιση

Τμήμα κωφών – βαρηκόνων επιμορφούμενων εκπαιδευτικών, με διερμηνεία στην ελληνική νοηματική γλώσσα

Ανάλυση αναγκών των εκπαιδευτικών και των σχολικών μονάδων

Εκκίνηση από **ήδη υπάρχουσες δεξιότητες / δυνατότητες**, με έμφαση στα υψηλότερα επίπεδα μάθησης: ανάλυση, αποτίμηση, δημιουργικότητα.

Εφαρμοσμένες στην τάξη δραστηριότητες και εργασίες (δοκιμή παρεμβάσεων, έρευνα-δράση, διαφοροποιημένη παιδαγωγική, το σχολείο ως όλο...)

Αξιοποίηση εναλλακτικών μορφών επιμόρφωσης: συνεργατική μάθηση (wikis, peer reviews...), βασισμένη στην έρευνα επιμόρφωση, επίγνωση και θεσιακότητα, δισδιάστατοι στόχοι και βιωματικότητα

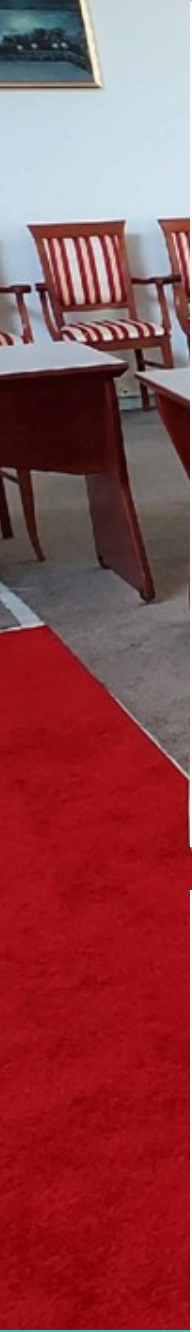
Αξιοποίηση πλουραλιστικών προσεγγίσεων για τη διδασκαλία της ελληνικής ως δεύτερης γλώσσας, και επαφή με τον καθημερινό πολιτισμό.

Υβριδικότητα (διά ζώσης – εξ αποστάσεως, σύγχρονη – ασύγχρονη, θετικοποίηση, τοποθετημένη μάθηση, αποδέσμευση από τυποποιημένους στόχους)

Επιμόρφωση βασισμένη στην έρευνα: αξιοποίηση άλλων πρόσφατων έργων UNICEF – GLML (ALP, Bottleneck-Child Guarantee), **άλλων ερευνητικών έργων του GLML** (ΕΛΙΔΕΚ, Erasmus+) **και ολοκληρωμένων ή μη προγραμμάτων άλλων φορέων** (π.χ. Διάπολις, Υλικά του ΙΕΠ)

Προγραμματική αποτίμηση (εσωτερική και εξωτερική)

Δημιουργικότητα - Βιωματικότητα

ven_ast 1mo

T41_ΘΕ_9_ΡΟΔΟΣ_ΚΩΣ

Ιδέες/Απόψεις για τη διδασκαλία της γραμματικής & του λεξιλογίου στην Ελληνική ως Γ2

Hand-out (υλικό δραστηριοτήτων)

DOCX
T413_ΘΕ9_HAND OUT

Τι σημαίνει "γραμματική" για σας;

Anonymous 1mo
Το σύνολο των κανόνων που διέπουν τη δομή μιας γλώσσας

Τι σημαίνει "γνωρίζω μια λέξη";

Anonymous 1mo
Γνωρίζω σημασία, ορθογραφία

Anonymous 1mo
χρήση της λέξης

Anonymous 1mo
σημασία πώς και πότε τη χρησιμοποιώ και ορθογραφία

Γιατί (πρέπει να) διδάσκουμε γραμματική στα Ελληνόπουλα;

ven_ast 1mo
Για να αντιληφθούν τη δομή της γλώσσας και ότι αυτή λειτουργεί με κανόνες/όδηγους.

Anonymous 1mo
Διδάσκουμε τη γραμματική γιατί είναι αναπόσπαστο κομμάτι της διδασκαλίας της γλώσσας. Για να παράγουμε προφορικά και γραπτά λόγια.

ven_ast 1mo
εξαρτάται από το επίπεδο των μαθητών στη μητρική τους αλλά και στη δεύτερη γλώσσα το τι θα διδάξουμε στη γραμματική. Αν ένας μαθητής δεν έχει καλό επίπεδο προφορικά και γραπτά θα εστιάζουμε μόνο στην επικοινωνία και μέσα από αυτή γραμματική. Δεν έχει νόημα να μάθουν πχ γραμματικούς όρους. (αχλάδι επιμorfωμένου από το chat)

Ιδέες για στρατηγικές προσπέλασης άγνωστου λεξιλογίου;

re

Sign In

ΜΟΥΡΑΤΙΑΔΗ Α...

ΜΟΥΡΑΤΙΑΔΗ ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ

Anna Afentoulidou

Μαρία Papasima...

Μαρία Papasimakoroulou

Ανδριανή Δριβα

ΝΟΥΡΙΑ ΜΠΑΤΖ...

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ ΚΟΤΖΑΓΙΟΡΓΙ

ΝΟΥΡΙΑ ΜΠΑΤΖΑΚ

ΕΠΙΜΟΡΦΩΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ UNICEF-T413-GLML

Free 7-Day Trial

21°C Γενικά ηλιοφάν.

4:31 μμ 7/5/2022

ven_ast 1mo

T41_ΘΕ9_ΑΡΓΟΣΤΟΙ

Ιδέες/Απόψεις για τη διδασκαλία & την εκμάθηση γραμματικής & λεξιλογίου στη Γ2

κατανοώ την ουσία της λέξης/λόγου

Hand-out (γραμματική & λεξιλόγιο)

DOCX
T413_ΘΕ9_HAND OUT

Τι γραμματική διδάσκουμε στους μαθητές/μαθήτριες της Ελληνικής ως Γ2; Και πώς;

Συγκρίνουμε τη διδασκαλία του ίδιου γραμματικού φαινομένου -από δύο διαφορετικά εγκυρήματα- σε μαθητές με την Ελληνική ως Γ1 και μαθητές με την Ελληνική ως Γ2.

Διαστάσεις λεξικής γνώσης

Τι σημαίνει "γνωρίζω μια λέξη";

Anonymous 1mo
Το βιβλίο του Δημητρίου δεν είναι στο πλαίσιο της επικοινωνιακής διδασκαλίας, φαίνεται πιο επικεντρωμένο στην αποστήθιση γραμματικών δομών. Το δεύτερο είναι αφιερωμένο στο πλαίσιο της επικοινωνίας και μοιάζει να επικεντρώνει την κατανόηση γλωσσικών δομών μέσω πραγματικής χρήσης της γλώσσας. Υπάρχουν περιγραφές και τύποι επικοινωνιακών ή να βοηθήσουν.

Anonymous 1mo
Το βιβλίο του Δημητρίου δεν είναι στο πλαίσιο της επικοινωνιακής διδασκαλίας, φαίνεται πιο επικεντρωμένο στην αποστήθιση γραμματικών δομών. Το δεύτερο είναι αφιερωμένο στο πλαίσιο της επικοινωνίας και μοιάζει να επικεντρώνει την κατανόηση γλωσσικών δομών μέσω πραγματικής χρήσης της γλώσσας. Υπάρχουν περιγραφές και τύποι επικοινωνιακών ή να βοηθήσουν.

Στρατηγικές εκμάθησης λεξιλογίου (ανεύρεσης σημασίας);

ven_ast 1mo
Εκτός της μορφολογικής ανάλυσης και της συνάγωγής της σημασίας από το συμφέρον.

Τι είναι γραμματική για σας;

Anonymous 1mo
ένα σύνολο κανόνων

Anonymous 1mo
Απόψεις 1mo
Εγγλέσιο

Anonymous 1mo
Παραγωγή της γλώσσας

Anonymous 1mo
Παράδοση, δομή μιας γλώσσας

Anonymous 1mo
Κανόνες για την σωστή απόδοση της γλώσσας

Τι σημαίνει "γνωρίζω μια λέξη";

Anonymous 1mo
Γνωρίζω το νόημα της

Anonymous 1mo
Γνωρίζω τη σημασία της, μπορεί να τη χρησιμοποιώ σε ένα επικοινωνιακό πλαίσιο

Anonymous 1mo
Εύρω τη σημασία της

Anonymous 1mo
Γνωρίζω τη σημασία της

Anonymous 1mo
Απόδοση ονομασίας και κατανόηση αυτού που ονομάζεται

Anonymous 1mo
σημασία λέξης

Anonymous 1mo
Γνωρίζω τη σημασία, την ένταξη σε διαφορετικό επικοινωνιακό πλαίσιο

Τι σημαίνει "μπαίνω μια λέξη";

Στρατηγικές εκμάθησης λεξιλογίου (ανεύρεσης σημασίας);

ven_ast 1mo
Εκτός της μορφολογικής ανάλυσης και της συνάγωγής της σημασίας από το συμφέρον.

Γιατί διδάσκουμε γραμματική στα Ελληνόπουλα;

Anonymous 1mo
Οργανώνουν τη γνώση τους

Anonymous 1mo
Γραπτή επίσημη γλώσσα

Anonymous 1mo
Αποστήθιση/απόσπασμα χρήστη και νοσηρή εντύπωση

Anonymous 1mo
γιατί μεγαλώνοντας αυξάνεται η πολυμορφία/ποικιλία της γλώσσας με σκοπό να γίνουν πιο αποτελεσματικοί

Anonymous 1mo
Επιθυμούν τις γνώσεις τους

Τι σημαίνει "μπαίνω μια λέξη";

Anonymous 1mo
Μπαίνω να κατανοήσω πιο πολύπλοκα κείμενα.

Anonymous 1mo
κατανόηση της γλώσσας

Τι σημαίνει "μπαίνω μια λέξη";

Στρατηγικές εκμάθησης λεξιλογίου (ανεύρεσης σημασίας);

ven_ast 1mo
Εκτός της μορφολογικής ανάλυσης και της συνάγωγής της σημασίας από το συμφέρον.

Συμβάλλει η συγκεκριμένη δραστηριότητα στην ενίσχυση της λεξιλογικής ικανότητας;

Anonymous 1mo
Δεν επαρκεί η σύνδεση της νέας λέξης με προηγούμενη γνώση, βασική προέκταση για απόκτηση νέου λεξιλογίου. Μεγαλύτερη προσαρμογή.

Σύγχρονη – Online επιμόρφωση

Η ΘΕ 12 περιτρέφεται γύρω βασικές αρχές, έννοιες και πρακτικές της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης, με στόχευση στις ευάλωτες ομάδες.

Εκκινώντας με την εννοιολόγηση της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης και αφού έρθετε σε επαφή με την ορολογία και τις βασικές της αρχές και παραδοχές, θα έχετε την ευκαιρία να εξοικειωθείτε με την προβληματική που αναπτύχθηκε κατά τη διάρκεια της πανδημίας covid-19 γύρω από το μέλλον του σχολείου στη μετα-covid εποχή. Μπορείτε να καταθέσετε τη δική σας οπτική σε ένα online debate, αλλά και να ανταλλάξετε καλές πρακτικές ασύγχρονης ή σύγχρονης εκπαίδευσης που αξιοποιήσατε κατά το διάστημα της τηλεεκπαίδευσης. Στη συνέχεια, έχετε τη δυνατότητα να αντλήσετε πρακτικές ιδέες για την ανάπτυξη υλικού για τις ευάλωτες ομάδες στις τάξεις σας. Με βάση τις πηγές και το υποστηρικτικό υλικό της ενότητας, μπορείτε να σχεδιάσετε ένα μικρό σενάριο για ένα μικτό μάθημα της επιλογής σας, πλαισιώνοντάς το με ψηφιακό συνοδευτικό υλικό.

Καλή πλοήγηση και μελέτη!

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

1. Μελέτη

Εκπαιδευτικός σχεδιασμός και εξ αποστάσεως εκπαίδευση

Προς ενέργεια: Προβολή

2. Quiz

Βασικές αρχές και χαρακτηριστικά της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης

Προς ενέργεια: Προβολή

Προς ενέργεια: Λάβετε βαθμό

3. Δραστηριότητα ανοικτού τύπου

Σχεδιασμός σεναρίου και εκπαιδευτικό υλικό

Ολοκληρώθηκε: Προβολή

Προς ενέργεια: Κάντε μια υποβολή

ΠΡΟΑΙΡΕΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

1. Μελέτη

Μελέτη

Προς ενέργεια: Προβολή

2. Διαδικτυακή συζήτηση

Το σχολείο στη μετά-covid εποχή

3. Διαδικτυακή συζήτηση

Ανταλλάσσοντας πρακτικές

Ασύγχρονη
εργασία στην
πλατφόρμα

Διάρθρωση – Περιεχόμενο

17 Θεματικές Ενότητες

(9 κοινές –
3 επιλογής)

- **Επαγγελματική Ανάπτυξη Εκπαιδευτικού, Αξιοποίηση της Έρευνας στο Σχολείο** (Γιώργος Ανδρουλάκης, Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας)
- **Ταυτότητες, Μετανάστευση, το Προσφυγικό Φαινόμενο** (Νίκος Χανιωτάκης, Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας)
- **Ψυχοκοινωνική υποστήριξη παιδιών και εφήβων με προσφυγικό ή μεταναστευτικό υπόβαθρο** (Βασίλης Παυλόπουλος, ΕΚΠΑ)
- **Συμπεριληπτική και Διαπολιτισμική Εκπαίδευση** (Λήδα Στεργίου, Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων)
- **Εκπαιδευτική και γλωσσική πολιτική, Πολυγλωσσία** (Άσπα Χατζηδάκη, Πανεπιστήμιο Κρήτης)
- **Ανάπτυξη, Αξιολόγηση και Αξιοποίηση Μαθησιακού Υλικού** (Μαρία Παπαδοπούλου, ΑΠΘ)
- **Ελληνική ως 2^η Γλώσσα: Γενικές Αρχές Διδακτικής και Εφαρμογές** (Ευγενία Βασιλάκη, Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας)
- **Διαφοροποιημένη Παιδαγωγική** (Αμάντα Φιλιππάτου, ΕΚΠΑ)
- **Εξ αποστάσεως και υβριδική εκπαίδευση για ευάλωτες ομάδες** (Κατερίνα Μακρή, Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας)

Διάρθρωση – Περιεχόμενο

16 Θεματικές
Ενότητες

(9 κοινές –
3 από 7
επιλογής)

1 Νέα Οριζόντια
Θεματική
Ενότητα

- **Διαχείριση πολυπολιτισμικής τάξης** (Κώστας Μάγος, Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας)
- **Ελληνική ως 2η γλώσσα II: διδασκαλία/μάθηση γραμματικής και λεξιλογίου** (Βιβή Θώμου, Πανεπιστήμιο Κρήτης)
- **Η διδασκαλία των «εκτός γλώσσας» μαθημάτων και το Πρόγραμμα Εντατικής Εκμάθησης (ALP)** (Χριστίνα Μαλιγκούδη, Δημοκρίτειο ΠΘ)
- **Δικαιώματα και εκπαίδευση** (Σοφία Τσιώλη, Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας)
- **Τέχνες και έκφραση στην εκπαίδευση προσφύγων** (Μάγδα Βίτσου, Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας)
- **Μαθηματικά και ετερότητα** (Χαράλαμπος Σακονίδης, ΔΠΘ, Χαρούλα Σταθοπούλου, Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας)
- **Γλωσσικό Τοπίο, Διαγλωσσικότητα και Κριτικός Γραμματισμός** (Ρούλα Κίτσιου, Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας)
- **Εκπαίδευση, Κλιματική Κρίση και Ανθεκτικότητα στις Φυσικές Καταστροφές** (Γιώργος Ανδρουλάκης, Χριστίνα Ευθυμιάδου, Σοφία Τσιώλη, Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας)

Ενδεικτικό Χρονοδιάγραμμα

Ζώνες επιμορφώσεων και έναρξη ΘΕ στην πλατφόρμα - Εργασίες

▪ Ζώνη 1:

1-3/12/2023 & 8-10/12/2023

▪ Ζώνη 2:

26-28/1/2024, 2-4/2/2024 & 9-11/2/2024

▪ Ζώνη 3:

29-31/3/2024, 5-7/4/2024 & 12-14/4/2024

▪ Ζώνη 4:

17-19/5/2024 & 24-26/5/2024

1^η εκτεταμένη εργασία: 15/1/2024

2^η εκτεταμένη εργασία: 30/6/2024

Ευχαριστούμε για την προσοχή σας!

Αίτηση → www.teach4integration.gr

Καλή αρχή!

epimorfosit4i@gmail.com